

Тема: Живи, Україно! *Живи для краси, для сили, для правди, для волі!»*

Мета:

- поглибити знання учнів, студентів про Україну; формувати почуття відповідальності перед своєю Батьківщиною; відкрити дітям красу рідної землі, викликати емоційний відгук на неї, прагнення до активних дій;
- розвивати критичне мислення, зв'язне мовлення, вміння одержувати інформацію та аналізувати її, міркувати, робити висновки;
- виховувати любов і повагу до рідних, до своєї Батьківщини, її традицій, символів; розширювати коло пізнавальних інтересів та світогляд дітей.

Епіграф

*Є край, де найкращі у світі пісні
І цвітом чарує калина,
Де сонечко вперше всміхнулось мені,
Де дім мій-моя Україна.*

Хід уроку

Організаційна частина

В Україні день 1 вересня з давніх-давен — не просто початок осені. Для мільйонів школярів, студентів, їхніх батьків, а також для вчителів і викладачів це справжнє свято — День знань. З цього дня починається офіційний навчальний рік у всіх навчальних закладах країни.

І хоча 1 вересня не є вихідним, традиційно він супроводжується урочистими заходами — «лінійками», на яких присутні всі учні, студенти, викладачі.

Уже традиційно склалося так, що найперший урок у новому навчальному році, зазвичай, про Україну

Основна частина

У нашого народу на землі глибоке тисячолітнє коріння. Українці, як і інші народи, пройшли довгий шлях розвитку, що зафіксувався в усіх сферах життя – культурі, мові, побуті. Україна може пишатися своєю древньою величною історією. Важливою подією нашої історії став день прийняття Конституції незалежної держави України.

Стаття 20 (двадцята), розділу I Конституції України проголошує:

“Державними символами України є Державний прапор України, Державний герб та Державний гімн України”

А що означає слово “символ”?

Символ – це предмет, який характеризує державу, відображає її побут, традиції, господарювання, історичне минуле, прагнення народу.

Національні символи в усіх народів і в усі часи були відображенням високого духу нації, його своєрідним генетичним кодом. А прагнення людини дізнатись про історію своєї держави, про витоки її формування завжди було ознакою високої духовності та патріотизму особистості.

Символіка – своєрідна візитна картка країни, вона ніби представляє її, підтверджує її існування.

З глибини віків дійшла до нас ось така легенда.

Жила собі жінка. І мала вона трьох синів. Сини зростали чесними, сміливими, дуже любили свою неньку і готові були віддати за неї своє життя.

Вирости сини і розійшлися по світах, прославляючи свою матір. Найстаршому мати подарувала на згадку про себе золоту корону з трьома промінцями. Корона зігрівала людей, вела вперед. За цю трипроменеву корону люди дали першому синові ім'я Тризуб.

Середньому сину мати дала в дорогу блакитно-жовтий одяг. Сміливий і сильний був середній син, і прославив він свою матір добрими звитяжними вчинками. Люди запам'ятали його і назвали Прапором.

А найменший син отримав у дарунок від матері соловейків голос. І де б він не був, усюди лунала його дзвінка урочиста пісня. За цей голос і величний спів люди дали йому ім'я Гімн.

Так і донині по всьому світу золотий тризуб, синьо-жовтий прапор і урочистий гімн прославляють рідну неньку -Україну.

А тепер давайте з'ясуємо, яку роль відігравав прапор у різні часи?

Прапор, як засіб сигналізації, відомий з античних часів. Найчастіше це був шматок тканини, прив'язаний до списа чи держала і вказував місце збору

воїнів. Наші пращури обожнювали прапори, освячували їх і вірили, що вони у воєнний час найсвятіші від усіх ідолів.

А чому саме синьо-жовті кольори є основою українського прапора?

Жовтий колір – це колір пшеничного поля, колір хліба, зерна, що дарує життя всьому суццюму на землі. Жовтий колір – це ще й колір жовтогарячого сонця, без лагідних променів якого не дозрів би, не заколосився б життєдайний хліб.

Синій колір – це колір ясного, чистого, мирного неба. А невже без живлющої матері-води визрів би, заколосився б хліб? От вам і ще один блакитний колір – колір цариці води.

Відповідно до Конституції *“Державним Прапором є прямокутне полотнище із двох рівних за шириною горизонтальних смуг: верхньої – синього кольору, нижньої – жовтого кольору із співвідношенням ширини прапора до його довжини 2:3.”*Сьогодні синьо-жовтий прапор майорить на всіх державних установах України, під ним ходять у моря-океани українські пароплави. Стрімко злітає це полотнище і на різних спортивних змаганнях, коли на п’єдестал пошани підіймаються українські спортсмени.

Гордо розвівається синьо-жовте знамено, промовляючи всьому світу: “Є у світі Україна!”

Державний герб – офіційна емблема держави.

Сучасний герб України символізує спорідненість поколінь, мир і творчу працю. У наш час тризуб став і символом відродження Батьківщини та її традицій, продовженням славних сторінок нашої історії.

30 серпня 1991 року, після проголошення Акту про незалежність України, був прийнятий **Національний Державний герб** – **золотий тризуб на блакитному тлі**.

А що означає слово “гімн”?

Слово **“гімн”** – грецького походження (*дослівний переклад – похвальна пісня*) – урочиста пісня, прийнята як символ державної, національної єдності. Пісні Михайла Вербицького на слова Чубинського *“Ще не вмерла Україна”* судилося стати національним гімном України.

Це ті слова та музика, які змушують кожного з нас підніматися при перших же акордах, в них сконцентрована жива історія народів, їх прагнення до волі.

Під час звучання Гімну присутні встають і вивідають належно головній пісні держави: цивільні покладають праву руку на серце, а військові віддають честь. Усі стоять лицем до Прапора України.

Заклучна частина

Завдання: з'єднати частинки народних прислів'їв.

1. Батьківщина – мати, ... (умій за неї постояти)
2. Людина без Вітчизни, ... (як соловей без пісні)
3. Всюди добре,... (а вдома краще)
4. Кожному мила... (рідна сторона)
5. За рідний край... (життя віддай)
6. Хата без рушника – ... (що родина без дітей)

А тепер у нашому колі дружби ми розкажемо, за що любимо Україну. (Учні продовжують речення «**Я люблю Україну за.....**»)

Яка ж чудова і барвиста наша Україна. А пригадаємо, що нового ви для себе дізналися?

- Що цікавого почули?
- Що сподобалося найбільше?
- Про що ви розповісте своїм рідним та друзям?

Список використаної літератури:

1. Кращі виховні заходи./Упоряд. В.О.Гноїнська. – Х.: Вид-во «Ранок», 2011.–319с.
2. Ворожейкіна О.М. Мій клас – випускний! / О.М.Ворожейкіна. – Х.,2008. –202с.
3. Години спілкування. 9-11 класи./Укладач В.М.Андрєєва. – Х.: «Основа», 2014.–128с.
4. Година спілкування. 11 клас./Упоряд. М.О.Володарська. – Х.: Вид-во «Ранок», 2011.– 192с.
5. Місюра Т.М. Виховний захід “Урок миру” [Електронний ресурс] / Місюра Тетяна Миколаївна // ІНФОурок: [сайт]. – Режим доступу: <http://infourok.ru/vihovniy-zahid-urok-miru-527222.html/>.

Тема: З Україною в серці. Прагнемо миру!

Мета: довести учням необхідність збереження миру в усьому світі, показати масштаб небезпеки війни й можливості в її запобіганні; підвести учнів до усвідомлення зовнішньої політики української держави в зміцненні миру на планеті; розкрити взаємозв'язок участі у відстоюванні миру й готовності до захисту рідної землі; розвивати вміння аналізувати події, факти, історичні явища; формувати в учнів відчуття приналежності до України – мирної нації, усвідомлення вартості людського життя; виховувати почуття патріотизму, ціннісного ставлення до всіх держав, особистої відповідальності за мир у всьому світі.

Хід уроку

Епіграф: У кожного, ким би він не був, чим би він не займався, є один борг, який потребує самовідданого й вірного служіння: захищати мир.

Микола Тихонов

Організаційна частина

Перший дзвінок знову зібрав нас у колі дружної технікумівської родини. Святково й урочисто розпочався сьогодні для вас новий навчальний рік. Нехай він буде плідним, радісним, цікавим і мирним для всіх нас.

Перше вересня – це плани, сподівання, мрії, задуми на весь навчальний рік. Тож перший урок – незвичайний, це урок державності, громадянськості, людяності, патріотизму і, я впевнена, що у світлі тих буремних подій, які відбуваються в нашій державі, ви не залишитеся байдужими до того, про що ми говоритимемо.

Наша зустріч присвячена тому, щоб учитися приймати один одного такими, які ми є, вчитися розуміти один одного й жити мирно. Мир на планеті – надзвичайно актуальна тема в усі часи. І це не дивно. Адже будь-яка людина, що загляне всередину себе, у свою душу, у свій розум, підтвердить, що зберегти мир іноді нелегко навіть у собі, що вже казати про стосунки між людьми (навіть близькими), а тим більше між країнами. Однак повинна ж бути

в цього поняття якась основа, опорна точка, зміцнивши яку, цілком реально досягти стану миру всередині себе, а отже, привнести його у своє оточення. Спробуємо це з'ясувати.

Основна частина

Сьогодні ми доведемо необхідність збереження миру в усьому світі, покажемо масштаб небезпеки війни й можливості в її запобіганні; визначимо позицію України в цьому питанні, пригадаємо історію воєн і миру, проаналізуємо події й факти, спробуємо з'ясувати, хто має нести відповідальність за мир у всьому світі.

Світ знає величезну кількість війн, кожна з них повинна була б служити нагадуванням для всіх про те, що найжорстокіша ціна за них – це життя людей і мирне небо над головою. Здавалося б, уроки долі треба запам'ятовувати, але, як свідчить історія, люди повторюють свої помилки знову і знову. За підрахунками істориків упродовж останніх 6 тисяч років мирними, тобто без воєн, були лише 292 роки.

- Поясніть чому? (Відповіді учнів)

Що б не сталося, які проблеми б не виникли, усе можна вирішити мирним шляхом. Слід пам'ятати, що завжди є вихід. Іноді він може бути зовсім несподіваним. Слід виробляти вміння шукати нестандартні рішення. Потренуємо свою креативність, спробувавши дібрати закінчення до висловів відомих людей. Як ви вже здогадалися, вони мають бути зовсім не банальними.

- Якщо бажаєш, щоб світ змінився, стань... **цією зміною.** (Махатма Ганді)

- Не йдіть війною проти закону, прийміть закони проти... **війни.** (Єврейське прислів'я).

- Війна в однаковій мірі обкладає даниною чоловіків і жінок, але з одних вона стягає кров, а з інших ... **сльози.** (В.Теккерей)

- Війна буде повторюватися до тих пір, поки питання про неї буде вирішуватися не тими, хто... **помирає.** (Анрі Барбюс)

Погодьтеся, деякі авторські продовження були зовсім несподіваними для вас, але не менш слушними. Трапляється, що з зовсім, здавалося б, безвиході є нестандартний вихід, необхідно лише його розгледіти. І коли ми цього навчимося, буде легше досягати миру.

Нас, покоління XXI століття, хвилює майбутнє планети. Ми прагнемо миру та мріємо, щоб не було вбивств, щоб не гриміли постріли, не лилася кров.

Аби розібратися в проблемах миру та війни, звернімося до глосарія.

Глосарій (лат. Glōssarium – «словник глос») – словник до тексту, що пояснює маловідомі або застарілі слова, неологізми чи, як мінімум, незвичайні.

За глосарієм мир – це:

1. Відсутність незгоди, ворожнечі, сварок; згода;
2. Відсутність збройної боротьби між двома або кількома народами, державами;
3. Угода сторін, що воюють між собою, про припинення воєнних дій; мирний договір.
4. Спокій, тиша.

Пояснення слова «війна».

1. Організована збройна боротьба між державами, суспільними класами тощо.

2. Стан ворожнечі між ким-небудь; суперечка, сварка з кимось.

Вікіпедія пояснює це слово більш поширено:

1. Війна– комплекс заходів, спрямований на захоплення чужих природних, енергетичних і людських ресурсів.

2. Війна – складне суспільно-політичне явище, пов'язане з розв'язанням суперечностей між державами, народами, національними й соціальними групами з переходом до вжитку засобів збройної боротьби, що відбувається у формі бойових дій між їхніми збройними силами.

Хвилина вільних думок.

Прослухавши тлумачення цих двох слів, як ви можете пояснити вислів «Хочеш миру – готуйся до війни»? (Відповіді учнів)

Війна – це страшне зло на Землі. Одного слова достатньо, щоб вона почалася й забрала мільйони життів із собою. Багато залежить від влади, від її витримки, терпіння й мудрості. Багато залежить і від нас.

Для чого людина народжується на світ? Для життя і щастя. А значить, для миру. Адже саме мирне існування дає можливість нам і жити, і бути щасливими.

Ще в давні часи люди намагалися якось упорядкувати насилля. Спочатку це була помста, яка давала зрозуміти, що на всяку силу знайдеться більша сила. Потім вимагали дисципліни й поклоніння вождю. Пізніше з'явився етикет. Його порушення закінчувалося поединком. Лицарські турніри та дворянські дуелі вважалися чесною боротьбою. Убивство не було самоціллю. Бій припинявся, коли один із супротивників вибачався. Це була своєрідна етика боротьби.

У ті часи воювали, звісно ж, і з зовнішнім ворогом. Та тільки воїн із воїном! Древні воїни, крім фізичної сили, демонстрували ще й моральну перевагу. У сучасних же війнах велика кількість людей знищується без безпосереднього контакту з ними. Тому так звана «етика боротьби» втрачає свій колишній смисл.

Упорядкування насилля відбувається ще й у рамках держави. Застосування сили в цьому випадку знаходиться в руках влади. Саме вона повинна дбати про безпеку громадян, а насилля застосовувати лише за певними законами.

Незважаючи на стримувальні фактори й зусилля багатьох держав і їхніх керівників, хвиля насилля зростає.

- Що ж збільшує зростання цієї хвилі? (Відповіді учнів)

Пропоную скласти своєрідну програму ненасилля. Що б ви запропонували?

Орієнтовні відповіді:

1. Вивчати культуру миру й навчатися цієї культури;
2. Державам відмовитися від думки, що вони перевершують інших;
3. Перейти до партнерства й діалогу з усіх життєво важливих питань;
4. Заохочувати й підтримувати мирні ініціативи;
5. Переглядати інтереси на користь усіх народів;
6. Розумом і серцем прийняти практику миру, форми ненасильницької діяльності;
7. Зібрати всю зброю й переплавити на мирні інструменти;
8. Направити свої сили на вирішення проблем світової економіки та екології, здоров'я та життя людей;
9. Прагнути до найвищої соціальної цінності – без'ядерного світу, бо це є необхідною умовою для вирішення всіх глобальних проблем сучасності.

Заключна частина

Підсумком усього вами сказаного можуть бути слова І.Канта: *«Чини так, щоб ти завжди ставився до людства як до мети й ніколи не ставився до нього як до засобу».* (Пояснення вислову)

Список використаної літератури:

1. Кращі виховні заходи./Упоряд. В.О.Гноїнська. – Х.: Вид-во «Ранок», 2011.–319с.
2. Ворожейкіна О.М. Мій клас – випускний!// О.М.Ворожейкіна. – Х.,2008. –202с.
3. Години спілкування. 9-11 класи./Укладач В.М.Андрєєва. – Х.: «Основа», 2014.–128с.
4. Година спілкування. 11 клас./Упоряд. М.О.Володарська. – Х.: Вид-во «Ранок», 2011.–192с.
5. Місюра Т.М. Виховний захід “Урок миру” [Електронний ресурс] / Місюра Тетяна Миколаївна // ІНФОурок: [сайт].